

Коробка Олена Михайлівна,
судовий експерт сектору технічного
дослідження документів та обліку відділу
криміналістичних видів досліджень
Запорізького науково-дослідного експертно-
криміналістичного центру МВС України

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДОКУМЕНТІВ

Судово-технічна експертиза документів є найбільш розповсюдженим й найскладнішим видом криміналістичних експертиз, що призначається в будь-якому судочинстві – кримінальному, цивільному, адміністративному, господарському [1, с. 326].

Необхідність в проведенні судово-технічної експертизи виникає, коли з'являються сумніви в достовірності документа (об'єкта дослідження), тобто допускається припущення, що в документ вносилися зміни або документ частково чи повністю підроблений. У таких випадках рішенням питання є судово-технічна експертиза документів.

Для вирішення поставлених перед технічною експертизою документів задач використовуються різноманітні методи дослідження, які базуються на сучасних досягненнях науки та техніки. Вони поділяються на:

- 1) Загальні методи дослідження:
 - категорії та закони діалектичної логіки;
 - формально-логічні методи пізнання, які складаються з: аналізу; синтезу; узагальнення; індукції та дедукції; гіпотези; аналогії тощо.
- 2) Загальнонаукові методи дослідження:
 - спостереження;
 - вимірювання;
 - описання;
 - експеримент;
 - порівняння;
 - моделювання;
 - реконструкція.
- 3) Спеціальні методи дослідження:
 - візуальні;
 - мікроскопічні;
 - фотографічні;
 - фізичні;
 - фізико-хімічні;
 - хімічні [2, с. 6].

До технічних засобів, які використовуються під час проведення експертних досліджень відносяться: пристрої та пристосування, які поділяються на: загальнотехнічні та криміналістичні.

Загальнотехнічні – це засоби, що використовуються в інших галузях науки та техніки для вирішення певних задач Вони поділяються на технічні засоби, які використовуються у незмінному чи зміненому вигляді. До них належать: фотоапарати, мікроскопи, спектрометри, хроматографи тощо.

Криміналістичні – це засоби, які розроблені в криміналістичних цілях та призначені виключно для вирішення експертних задач. До них належать: порівняльні мікроскопи, різні спеціальні прилади для дослідження документів тощо.

При проведенні судово-технічної експертизи документів, дослідження об'єктів зазвичай здійснюється за допомогою приладу відеоспектрального компаратору «Video Spectral Comparator foster + freeman VSC-80» при різних режимах освітлення, в ІЧ- та УФ-променях.

Відеоспектральний компаратор «Video Spectral Comparator foster + freeman VSC-80» – інноваційний прилад у низці технологій перевірки сумнівних документів, включаючи ІЧ, УФ – зображення, мікроспектрометрію та використання зображення з високою роздільною здатністю.

Прилад забезпечує можливість дослідження як документа в цілому, так і його фрагментів методами спектрального аналізу за рахунок застосування змінних світлофільтрів і джерел з різним спектром випромінювання.

Огляд документа здійснюється зверху цифровою відеокамерою, що має фоточутливий набір рецепторів, які, як і сітківка ока, реагують на червоні, зелені та сині частини спектру.

Дрібніші відмінності у відображенні, не помітні неозброєному оку, можна виявити, використовуючи прожекторне або переглядове світло, що відповідає варіаціям у відображенні спектра, наприклад, використовуючи переглядовий фільтр та/або розширений спектральний відгук відеокамери.

Світло, що проходить крізь документ через світлопроникну панель може виявити наступне: невеликі відмінності у товщині паперу; наявність чи відсутність водяних знаків; втиснуті захисні нитки; зміни первинного змісту документу тощо.

За допомогою кутowego світла можливо виявити варіації в рельєфі поверхні (рельєфне тиснення або вдавлення, глибокий спосіб друку та ін.).

Голограми та інші елементи захисту документа з оптично змінними характеристиками можуть виявити різні деталі залежно від певного кута освітлення.

Видиму флуоресценцію можна викликати в деяких залишкових матеріалах, використовуючи короткохвильове видиме світло. Для перегляду довгохвильової флуоресценції необхідно використовувати відповідний пороговий довгохвильовий фільтр.

Тому, «Video Spectral Comparator foster + freeman VSC-80» – це інноваційна модель відеокомпаратора, великий крок уперед у питанні технічного дослідження різних типів документів.

Дослідження документа включає візуальне виявлення ряду характеристик, які можуть підтвердити чи спростувати його дійсність. Таке виявлення можливе за умов використання різноманітних методів дослідження та технічних засобів.

Кожна технічна експертиза документів має свої особливості, вимагає індивідуального підходу із застосуванням сучасної інноваційної криміналістичної техніки, оскільки коло завдань даного виду експертизи збільшується і видозмінюється з розвитком науково – технічного прогресу.

Список використаних джерел

1. Попович І.І. Проблеми визначення предмета судово-технічної експертизи документів /І.І.Попович // Порівняльно-аналітичне право. – 2018.– № 1. – С. 326 – 328.

2. Методика технічної експертизи документів (загальна частина) /ДНДЕКЦ МВС України; уклад.: [К.М. Ковальов, О.О. Давидова, В.В. Коваленко, Т.В. Тимофєєва]. – К., 2007. – 34 с. (р/код 2.1.13 у Реєстрі методик проведення експертиз).

Король Анна Валеріївна,

старший судовий експерт відділу досліджень у сфері інформаційних технологій Запорізького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

Литвицька Олена Іванівна,

судовий експерт відділу досліджень у сфері інформаційних технологій Запорізького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ І ФОТОТЕХНІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ

В сучасних умовах діджиталізації та техніко-технологічного розвитку суспільства відбувається заміщення старих та поява нових видів мистецтва, переміщення всіх сфер життя у Інтернет простір та вільного доступу до інформації різного, в томі числі злочинного спрямування. Нескінчений потік необмеженої інформації через мережу Інтернет призводить до появи інформації, яка належить до дитячої порнографії, що нівелює систему етичних норм, правил поведінки, що склалися у суспільстві, традиційних духовних і культурних цінностей, уявлень про добро, честь, гідність, громадський обов'язок, совість, справедливість.